

End FGM
EUROPEAN NETWORK

KUINKA **PUHUA** NAISTEN
SUKUELINTEN SILPOMISESTA

JOHDANTO

Naisten sukuelinten silpominen (FGM) tunnustetaan kansainvälisesti **ihmisoikeusloukkaukseksi**. Naisten sukuelinten silpominen on yksi monista maailmanlaajuisista sukupuolten välisen epätasa-arvon ilmenemismuodoista. Se on myös eräs **naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan muoto**, jonka mahdollisimman pikaiseksi **lopettamiseksi** eurooppalainen End FGM European Network -verkosto toimii. FGM:stä puhuminen, keskusteleminen tai kirjoittaminen voi olla haastavaa. Aihetta täytyy käsitellä sensitiivisesti ja siksi on olennaisen tärkeää valita käytetyt sanat ja termit huolellisesti.

Epätarkan tai leimaavan kielen käyttäminen naisten sukuelinten silpomisesta puhuttaessa voi lisäksi **levittää väärinkäsityksiä** ja olla jopa **vahingollista** silpomisen läpikäyneille tytöille tai naisille, sekä muille niihin yhteisöihin kuuluville, joissa käytäntöä esiintyy tai on esiintynyt.

Tämä esite on lyhyt käytännöllinen opas. Annamme **suosituksia** kielestä, joka on **sensitiivistä** ja edistää naisten sukuelinten silpomisesta luopumista globaalisti. Annamme esimerkkejä myös sanoista ja lauseista, jotka voivat olla **vahingollisia** naisten sukuelinten silpomisen vastaiselle työlle tai haitallisia yhteisöille, joissa naisten sukuelinten silpomista harjoitetaan tai on harjoitettu.

“KIELI ON VÄLTTÄMÄTÖN JA TEHOKAS TYÖKALU NAISTEN SUKUELINTEN SILPOMISEN LOPETTAMISEKSI”

Tämä julkaisu on toteutettu Euroopan unionin, Wallace Global Fund -rahaston ja Sigrid Rausing Trust -säätiön rahoituksella.

Tämän julkaisun sisältö on yksin tekijöiden vastuulla, eikä se heijasta rahoittajien näkemyksiä.

SIGRID
RAUSING
TRUST

WALLACE
GLOBAL FUND
For a sustainable future

✓ Käytä termiä naisten sukuelinten silpominen (FGM), koska se on kansainvälisesti sovittu termi

✗ Älä käytä harhaanjohtavia termejä, kuten ”ympärileikkaus”. Älä viittaa erityisillä termeillä, kuten ”infibulaatio”, kaikkiin sukuelinten silpomisen muotoihin

✓ Käytä positiivisia kuvia

✗ Älä käytä järkyttäviä kuvia, jotka voivat aiheuttaa FGM:n läpikäyneiden henkilöiden ja asianomaisten yhteisöjen uudelleen traumatsoitumista. Älä käytä graafisia kuvia tai yksityiskohtia, kuten teriä tai verta

✓ Käytä tarkkaa, kunnioittavaa kieltä, joka ei leimaa ketään

✗ Älä lietso vihapuhetta käyttämällä sanoja, kuten ”barbaarinen”, ”inhottava”, ”alkukantainen”, jotka ovat loukkaavia ja tuomitsevia asianomaisia yhteisöjä kohtaan. Älä käytä sensaationhakuksia otsikoita tai termejä

✓ Käytä termiä ”asianomaiset yhteisöt” toisin kuin ”harjoittavat yhteisöt”, koska se kattaa myös ne, jotka haluavat jättää käytännön taakseen

✗ Älä oletta, että kaikki asianomaisiin yhteisöihin kuuluvat ajattelevat samalla tavalla FGM:stä

✓ Käytä samoja sanoja ja ilmaisuja, joita sukuelinten silpomisen läpikäyneet käyttävät. Perusta väitteesi tosiasioihin

✗ Älä romantisoi tai kirjoita FGM:n läpikäyneen tarinaa uudelleen

MITEN TULEE TOIMIA

MITEN EI TULE TOIMIA

✓ Tiedosta, että kaikki sukuelinten silpomisen muodot sekä niiden aiheuttamat fyysiset kivut ja psyykkiset traumat ovat yhtä haitallisia

✗ Älä keskity vain pelkkään fyysiseen toimenpiteeseen

✓ Naiset ja tytöt, joille on tehty sukuelinten silpominen, ovat selviytyjiä, eivät uhreja. Huomaa selviytyjien joustavuus ja vahvuus

✗ Älä kuvaa selviytyjiä uhreina

✓ Naisten sukuelinten silpominen on ihmisoi-
keusloukkaus ja sukupuoleen perustuvan väki-
vallan erityinen muoto. Naisten sukuelinten silpomi-
nen on vain yksi monista käytännöistä, joilla naisten
kehoa ja rooleja kontrolloidaan eri yhteiskunnissa

✗ Älä kuvaile sukuelinten silpomista kulttuurilli-
sesti toiseuttavalla tavalla, sillä tämä vahvistaa
stereotyyppioita ja väärinkäsityksiä

✓ Tunnusta naisten sukuelinten silpomisesta luopuminen feministi-
seksi tavoitteeksi. Silpomisella py-
ritään kontrolloimaan naisten kehoa ja seksuaalisuutta. Sekä naisilla että
miehillä on rooli käytännön jatkami-
sessa tai siitä luopumisessa

✗ Älä luokittele naisten sukuelinten silpomista vain naisten asiaksi

✓ Kerro positiivisia tarinoita keinona edistää sukuelinten silpomisesta luopumista. Osoita, että muutos on mahdollinen ja se voi inspiroida muita

✗ Älä unohda, että monet ihmiset ja yhteisöt ovat jo luopuneet FGM:stä, ja kulttuurinormit muuttuvat ajan myötä. Muutos on mahdollinen ja se on tapahtumassa

”Kuten jokaisen rikoksiaan piilottelevan diktatuurin, vaikeneminen on myös naisten silpomisperinteen vahvin ase. Joka kerta kun korotamme äänemme, otamme askeleen kohti tasa-arvoa. Auta meitä lisäämään tietoisuutta tästä todellisuudesta, koska sitä, mitä ei tiedetä, ei ole olemassa”

HAYAT TRASPAS, YKSI SAVE A GIRL SAVE A GENERATION -JÄRJESTÖN PERUSTAJISTA

”Monet ovat ilmaisseet, että he eivät mielellään osallistu taisteluun FGM:n lopettamiseksi, koska he eivät halua vaikuttaa rasistiselta tai koska se on käytäntö, jolla ei ole mitään tekemistä heidän kanssaan”

SAMIRA FALL, TUTKIJA - FGM:N LÄPIKÄYNYT

”Ihmiset sanovat usein, että he säälivät minua, kun kerron heille, että minut on leikattu. He näkevät minut uhrina ja kysyvät minulta tunkeileviä kysymyksiä”

SALIMA EL HADJ, KANSAINVÄLISEN KEHITYSTUTKIMUKSEN OPISKELIJA

”Kun ihmiset kuulevat, että FGM:ää tehdään myös Egyptissä, he sanovat, 'ahaa, joten et koe mitään nautintoa.'” Intiimiyteni ei ole aihe, josta haluan keskustella kenen tahansa kanssa. Traumani ja menneisyyteni ovat minun, enkä halua ihmisten olettavan minusta mitään. Haluan, että he vain lopettavat”

YASMINE AMARI, KÄTILÖ

✓ Anna ihmisten pitää omat tarinansa ja huomioi, että jokaisella naisten sukuelinten silpomisen läpikäyneellä on oma kokemuksensa

✗ Älä oleta, että tiedät jo heidän tarinansa, äläkä oleta, että kaikki tarinat ovat samoja

✓ Käytä termejä, joita keskustelukumppanisi haluaa käyttää, koska käytäntöön viitataan maailmanlaajuisesti useilla eri sanoilla

✗ Älä käytä tuomitsevaa kieltä ja vältä vieraannuttavia termejä

✓ Usko FGM:n läpikäyneen tarina ja kohtele asianomaisiin yhteisöihin kuuluvia kunnioittavasti: he ovat oman kokemuksensa asiantuntijoita

✗ Älä vähättele selviytyjien kokemuksia, kun he kertovat tarinoitaan

✓ Kunnioita rajoja

✗ Älä ole tunkeileva äläkä kysy kysymyksiä, jotka saattavat traumatisoida sukuelinten silpomisen läpikäyneen uudelleen. Älä kysy henkilökohtaisia tai intiimejä kysymyksiä

✓ Anna naisten sukuelinten silpomisen läpikäyneiden kertoa sinulle, keitä he ovat ja mitä he tekevät tänään. Kuuntele ja kunnioita heitä

✗ Älä näe FGM:n läpikäyneitä pelkästään heidän traumansa ja menneisyytensä kautta

✓ Luo positiivinen ja turvallinen ympäristö, kun puhut asianomaisen yhteisön jäsenen kanssa

✗ Älä aseta FGM:n läpikäynyttä hänen omaa yhteisöään vastaan. Älä tuomitse hänen perhettään silpomisesta

MYTTI ✗ - VS - TOSIASIA ✓

✗ Naisten sukuelinten silpomista harjoittavat ihmiset ovat "barbaarisia" ja "irrationaalisia"

✓ Kun perhe hyväksyy tyttärensä sukuelinten silpomisen, se haluaa suojata häntä leimaantumiselta ja sosiaaliselta syrjäytymiseltä. FGM:n läpikäynyt nainen hyväksytään sosiaalisesti omassa yhteisössään ja yhteiskunnassaan ja häntä pidetään valmiina menemään naimisiin

✗ Jotkut naisten sukuelinten silpomisen muodot ovat vähäisiä

✓ Kaikki FGM:n muodot ovat haitallisia. Kaikki muodot loukkaavat ihmisoikeuksia ja ovat sukupuolittuneen väkivallan erityisiä muotoja

✗ Naisten sukuelinten silpominen perustuu islamiin tai muihin uskontoihin

✓ Naisten sukuelinten silpomista ei vaadita islamissa tai muissa uskonnoissa. FGM oli olemassa ennen monoteististen uskontojen syntyä, ja sitä harjoitetaan nykyään myös esimerkiksi joissakin kristityissä yhteisöissä

✗ Naisten sukuelinten silpominen on Afrikkaa koskeva ongelma

✓ Yli 200 miljoonaa naista ympäri maailmaa on joutunut kokemaan sukuelinten silpomisen. Sitä tapahtuu kaikilla mantereilla maailmassa Antarktista lukuun ottamatta, eli kyseessä on globaali ilmiö. Useissa Afrikan maissa FGM:ää ei harjoiteta

✗ Naisten sukuelinten silpomista harjoittavat vain kouluttamattomat, sosiaalisesti heikommassa asemassa olevat tai maaseudulla asuvat ihmiset

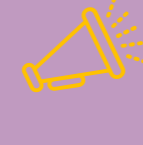
✓ Naisten sukuelinten silpomista tapahtuu kaikissa kulttuurisissa ja sosioekonomisissa ryhmissä

✗ Naisten sukuelinten silpomisen suorittaminen sairaalassa vähentää riskiä

✓ Sairaalaolosuhteissa tehdyt silpomiset voivat olla yhtä haitallisia kuin perinteisesti tehtäessä, eikä medikalisaatio tee FGM:stä välttämättä turvallisempaa. FGM:n psyykkiset ja fyysiset seuraukset ovat yhtä vakavia ja huolestuttavia riippumatta siitä, missä leikkaus on tehty

“Joskus leikkauksen tekee lääkäri ja se tehdään sairaalaloissa. Medikalisaatio ei tee toimenpiteestä yhtään vähemmän haitallista. Meidän tulee lisätä tietoisuutta kaikkien FGM:n muotojen haitallisista seurauksista, mukaan lukien sairaalaloissa tehdyt leikkaukset”

SOKHNA FALL BA, TOINEN END FGM EUROPEAN NETWORK -VERKOSTON PUHEENJOHTAJISTA

“Se, että miehiä ei oteta mukaan FGM:n torjuntaan, on verrattavissa siihen, että lääkäri hoitaa sairauden oireita ja jättää taudin huomiotta”

TONY MWEBIA, MEN END FGM -LIIKKEEN LÄHETILÄS

“Monissa tapauksissa ihmiset ovat piittaamattomasti kysyneet minulta ja muilta nuorilta naisilta: 'Onko sinulle tehty FGM?'”

FATIMA AWIL, THE END FGM EUROPEAN NETWORK -VERKOSTO

End FGM
EUROPEAN NETWORK

LISÄTIETOJA

www.endfgm.eu

ihmisoikeusliitto
FINNISH LEAGUE FOR HUMAN RIGHTS

@ENDFGM_Network

@endfgmeuropeannetwork

@endfgmeu